

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiu, 9 Decembre 1885.

Multe lucruri se pot întempla în lume. S'a putut întempla și banului din Croația, ca el în ședința publică a parlamentului să fie insultat și luat între pumnii furibundilor deputați Starceviciani, și s'a putut întempla, ca pentru această purtare brutală tribunalul să judece pre matadorii scandalului.

Sunt insulte, pe cari nici justiția nu le poate stigmatiza din destul cu adevăratul lor nume, sunt insulte, pentru cari justiția nici are formă prescrisă spre a întrevini și a repara dauna pricinuită, sunt insulte, pentru cari milioane de suflete se revoltază și așteaptă numai momentul, spre a înfiera cu sigiliul rușinei pre calumniatorul nebunatic.

Prin scandalul de astă toamnă din parlamentul Croației s'a vătămât la locul prim persoana reprezentantului coroanei, s'a vătămât banul, s'a vătămât însă și parlamentul, care a degenerat până la bătaie formală, și s'a vătămât țeara, a cărui parlament a degenerat așa de tare.

A fost lucru natural deci ca justiția să întrevină și să repareze știrbirea cea atât de simțitoare în demnitatea țerei. Dilele acestea a pertractat tribunalul din Agram afacerea și a condamnat pe făptuitorul Dr. David Starcevi și la închisoare, la pierderea titlului de Dr. în drepturi și a facultății de a mai putea fi avocat.

Dacă acest proces scandalos în felul său n'ar avea fond politic, pentru noi n'ar fi de nici un interes. N'ar avea interes pentru noi nesocotința unui deputat, care sare cu pumnul asupra altui orator, n'ar avea interes intervenirea justiției, nu pedeapsa, căci toate acestea n'ar avea consecuențe, pe cari o țară întreagă le va simți poate.

Altcum stăm însă la acest proces de natură politică.

Starcevi a reprezentat părerea partidei celei mai populare în întreagă țară. După a lui părere s'a făcut mare nedreptate Croației prin transferarea actelor curiale la Pesta. Banul Khuen Hédervary a dat poruncă, ca aceste acte să fie transportate la Budapesta, Banul Hédervary a ridicat cuvântul în ședința publică întru apărarea purcederei sale și a afirmat, că de drept Croația nici când n'a avut în posesiunea sa acele acte. Purtarea banului s'a considerat de insultă în fața patrioților de talia domnului Starcevi, și aceasta nu fără cuvânt, de oare ce în ochii lor și banul actual este considerat ca un spion al guvernului central din Budapesta.

Nu s'a părut lucru cuviincios partidei radicale

să audă din gura reprezentantului coroanei, că Croația numai per abuzum a fost în unele lucruri anumite stăpână preste sine. De aceea și s'au revoltat, întocmai după cum se revoaltă nu arare-ori kossutiștii nostri.

În indignațiunea lor croații au sărit cu pumnul asupra banului.

S'a dat tot lucrului caracter politic.

Pus pe acest teren lucrul, chiar și în cas de crimă se judecă mai domol, și nu trebuie să amintim că la procesele politice chiar și dreptul ginților, a statorit anumite legi, cari n'au asemănare cu cele asupra crimelor comune.

Procesul lui Starcevi are deci coloritul unui proces politic, și aceasta nu trebuie să o perdem din vedere. La procesele politice fie care om se întrebă, este oare îndemnul la comiterea abaterii sau crimei numai o afecțiune momentană, act de răsunare, sau doară o nemulțămire generală a ajuns la acel grad, încât cei mai fanatici și-au luat refugiul la pumn.

În cazul concret Starcevi a ridicat pumnul în numele majorității poporului din Croația, în numele acelei majorități, care nu sunt încă doi ani de zile de când cu cărlige de fer au tras jos inscripțiunile unguresci de pe edificiile publice, așa că armata comună și general împărătesc a trebuit să restituie ordinea și pacea în Croația, cea turburată.

Starcevi este condamnat. Preste 3 luni el va eși din temniță, însă nu va mai fi nici deputat nici avocat.

Starcevi este martirul cauzei, de care e însuflețită majoritatea poporului din Croația.

Iustiția l'a făcut martir, și mintea sănătoasă se întreabă: E bine ca acest om să fie îndreptățit a purta firma: martir politic?

Revista politică.

Comisiunea militară internațională e deja de Vineri la Niș, unde până acum de sigur că și-a fi și început activitatea.

Înainte de esmiterea comisiunii au avut loc dese comunicații telegrafice între Viena și Sofia. „Kölnische Zeitung“ dă în extract publicității cele mai marcante depeșe, din cari se vede, că Austria în timpul din urmă a mai început să slăbească cu dragostea pe sârbi și să-i domolească pe bulgari.

În zilele trecute „Novoje Vremja“ răspândise faima, că Austro-Ungaria ar fi sumuțând în ascuns

fără scirea și împotriva dorințelor muscălesci, pe turci, ca să treacă granița rumeliotă, și să ocupe provincia. Scirea aceasta avea foarte puțină probabilitate și ași se crede, că chiar Nelidow pleni-potențiatul rus a fost cel ce a sumuțat pe turci, ca să poată face încercături nouă în Orient. Dar Poarta a rămas neclintită, și în circulara ei din urmă a declarat, că dacă se va comite vr'un act de nesubordinațiune în Rumelia față de comisariul ei Djeved-pașa, numai atunci se va vedea silită de a trece cu trupele în Rumelia, un lucru, pe care îl privesce ea ca eventualitatea cea mai fatală, și care trebuie să se încunguiere.

În ședința dietei bucovinene dela 3 Decembre deputatul Turcan și alți tovarăși au propus sporirea judecătorilor de ocol și crearea unei judecătorii supreme în capitala Bucovinei.

Propunerea s'a trimis la comisiunea pentru propuneri. Deputatul Vasile Morariu a propus să se facă un împrumut de 200,000 de fiorini, spre a se converti suma datorită creditului fonciar rural din Galiția, și să se însărcineze comitetul țerei ca să presinte în cea mai de aproape sesiune un statut privitoriu la crearea unei bănci a țerei, în scop d'a sprijini și încurajarea întreprinderile agricole.

Comisiunea bugetului din Reichstagul german a votat creditul de șapte milioane de mărci pentru a completa înarmarea militară, după ce a audiat explicațiunile date de ministrul de resbel, care a cerut comisiunii să păstreze secretul.

S'a vorbit foarte mult despre un toast războinic ridicat de generalul de Loe, comandantul corpului 8 de armată, într'un banchet la Düsseldorf; generalul de Loe, ar fi lăsat să se întrevadă puțința unui resbel apropiat. „Norddeutsche Zeitung“ dice că s'a interpretat rău discursul generalului, care n'a făcut decât a parafrasa vechea devisă germană: „Totdeauna veghiători.“

Situația în Anglia în urma nouelor alegeri a devenit foarte interesantă. Nici partida conservativă și nici cea liberală de sine nu formează majoritatea absolută a camerei, — care numai printr'o coalițiune cu parneliții s'ar putea dobândi.

Parnell este șeful partidei irlandeze și urzitoriu mișcării moderne a feniilor în contra dominațiunii asupra elementului brit.

Mult timp Parnell și partida sa zadarnic s'au sforțat pe cale parlamentară, căci ei n'au putut uni sub steagurile lor, decât foarte puținți reprezentanți, cari și ei întocmai deputaților naționali dela noi erau combătuți de unanimitatea casei engleze, și

FOIȚA.

Cerbul.

— Poveste de I. Pop Reteganul. —

Un biet de om rămase văduv, vedeți d-voastră cum rămân mulți în ast' săcreată de lume mare, îi murise adevărat nevasta și rămase cu doi copii, cu o fetiță Tiriana și cu un fecioraș Tirion. Dar omul nostru nu avea nimic, dar chiar nimic, nici barem o măță. Și lucra bietul om pe la cei bogați ca să agonisească celea de lipsă pentru copilași, dar unde nu-i mamă, nu-i, — și pace!

Cum rămăneau copiii singuri acasă, mai mergeau pe uliță de se jucau cu alți copii, apoi îi miluia câte o vecină bună câte cu ceva, ear seara se duceau acasă, unde se întelneau cu tatăl lor. Una din vecine, văduva Sofe, plăcea copiilor mai tare, de oarece ea, cu toate că nu avea nici un copil, îi chema la sine și le da lapte de mai multe ori pe zi. Și copiii iubeau pe lelea Sofe și o căutau în toată ziua barēm odată. Ear văduva Sofe dicea de multe-ori cătră copii: dragii mei, vedeți voi cât de bine veți fi, am vacă cu lapte, am bucăcioare bune cum trebuie la prunci, diceți cătră tatăl vostru să me ia pe mine, că apoi și mai bine veți ținea. Așa învățase lelea Sofe de mai multe-ori pe copii.

Odată spun copiii tatălui lor, că eată ce muiere bună e lelea Sofe și că ar fi bine să o iea el de muiere, de oarece e rău fără muiere în casă. Apoi, mai adaosera copiii, lelea Sofe și e o muiere bună, ne iubesc și chiar a dis, că bucuroasă ar veni după dta, tată. Așa disera copii în mai multe rënduri, firesce invitați de lelea Sofe. În câteva rënduri se făcu omul nostru ca și când nu i ar auți, dar odată ascultă mai cu băgare de seamă povestea și sfatul copiilor, apoi le răspunde.

Dragii tatii, eu bucuros o aș lua, și cred că ar veni după mine, dar 'mi e frică că s'a purta rău, cum nu-i prea învățată cu copii, că ea nu a avut copii nici odată. Drept aceea, de va fi să me mai însor, că numai singur nu ve pot cresce pe voi, de va fi să me mai însor și, 'mi-o căuta una, care să fie dedată cu copii, și să nu ve poarte rău.

Ba, tată, ia pe lelea Sofe, că ea nu ne va purta rău, dar altele, ori pe cine ai lua, știu că bine nu ne-ar purta, ear ea a dis, că ni-a fi ca o mamă de bună.

Și se înduplecă omul nostru, de mila copiilor, și luă pe văduva Sofe de muiere. Nu-i vorba tocmai rău nu o nimeri, că lelea Sofe avea câte ceva și la început o duceau cât de bine. Dar dela o săptămână dela două lelea Sofe începă a urî copii. În cele din urmă atât i erau de urîți, încât nu se mai putea uita la ei, de urîți ce-i erau. Bieții băiați bine vedeau, dar nu grămușdau nici țit, știind bine, că nu-

mai ei făcără pe tată-so să o aducă în casă: tatăl lor încă vedea ce-i și cum îi dar nu avea ce face, bine scia el că nu poți face pe nime să iubească ce nu vrea. Se luase pe gânduri bietul om. Dar lelea Sofe îl scoase de pe gânduri cum nici n'ar fi gândit; măi bărbate, dice ea odată, alegeți una din două: ori merg eu de unde am venit, ori alungăți copiii dela casă. Când auți bărbatul una ca, asta, mai înlemni; schimbă la fețe și se uita lung la lelea Sofe, ca și când ar fi voit să dică: glumesci tu muiere? Dar ea i răspunde scurt și indelat. Din două una, ori merg eu, ori duduie pe ei!

Mult se gândi bietul om ce ar face și cum ar urma ca să nimerească mai bine? De muiere nu s'ar despărți bucuros, ear copiii cum să și-i duduie ca un păgân? În urmă se hotărăse să duduie copiii, dar cum? Cu minciuna!

Haidați dragii tatii, dise el într'o dimineată, haidați la pădure să aducem uscățele, să ne facă mama voastră plăcinte. Și mersera copiii amândoi, cu tatăl lor la pădure. Dar fetița își umplu șurțul de cenușă și tot presăra pe cale până în pădure.

După ce ajunseră în pădure tot umblară de colo până colo adunând uscățele, până se pierdură de tată-so. Dau se-l strige: tată, tată! dar tată nu-i ca în palmă. Acum nu știu încătrău să dee, pe unde să iasă din pădure? Dar umblând ei așa superați dau de cenușă și se iau tot pe cenușă până de asupra satului, acolo nu li se mai vedea cenușa pe jos,

Nr. 296.

[1213] 2-3

CONCURS.

Fiinca in urma concursului scris sub Nr. 439/1884 pentru intregirea parohiei de clasa a III-a din Ribicioara de jos, protopresbiteratul Zaranului, n'a competat nici un individ cualificat, prin aceasta se escrie a doua oara concurs tot pe langa conditiunile de mai nainte: cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: Dela 94 familii cate o jumetate ferdela (10 cupe) cucuruz sfaramat, precum si venitele stolare staverite in sinodul parochial din 7 Ianuaru 1880. cari emolumente dau suma de 260 fl. v. a.

Doritorii de a compete la aceasta parohie au de a si asterne subsemnatului suplicile lor, in termenul mai sus aratat, instruite conform statutului organic si regulamentului pentru parohii. In contelegere cu comitetul parochial. Brad, in 24 Novembre 1885.

Vasilie Damian, protopresbiter.

Nr. 545.

[1214] 2-3

CONCURS.

Pentru intregirea parohiei vacante de clasa II-a din Herman,

protopresbiteratul Brasovului II, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare in „Telegraful Roman.”

Emolumentele sunt:

1. Salariu in numerariu, solvind prin epitropia parochiala in rate trlunare decursive . . . fl. 431.—

2. Folosirea casei parochiale, computata cu . . . „ 25.—

3. Venitele stolare sistemisate la olalta . . . „ 144.—

Suma totala fl. 600.—

Doritorii a ocupa acest post, au a-si asterne suplicile lor, instruite conform prescrierilor din statutul organic si din regulamentul pentru parohii, §. 15 p. 6 in termenul indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral.

In fine se recere, ca alesul paroch in anul prim de servit se se acomodeze §-lui 8 din regulamentul pentru parohii, adeca de a imparti toate venitele cu veduva preoteasa a repositului paroch George Dogariu Darian.

In contelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiter al Brasovului II.

Brasov, in 29 Novembre 1885 v.

Ioan Petric, protopresbiter.

Nr. 368.

[1215] 2-3

CONCURS.

Pentru intregirea postului de paroch din comuna Risca cu filia Baia de Cris, protopresbiteratul Zaranului, se escrie — pe basa incuviintarii Venerabilului Consistoriu arhidiececan ddto 24 Septembrie a. c. Nr. 4926 B. — concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salariu in numerariu dela Spitalul din B. de Cris . . fl. 40.—

2. Folosirea cimiteriului si a 2 agrii . . . „ 38.—

3. Venitul stolar sistemisat de mai inainte, dela botezuri, cununii si inmormentari . . . „ 96.—

4. Dela 108 familii cate 1/2 mesura (10 cupe) cucuruz sfaramat a) 80 cr. . . „ 86.40

5. Alte prestatiuni sigure la Botezul Dlui, cununa anului, dela sfestanii . . „ 40.—

6. Venite impreunate cu serviciul intern . . . „ 40.—

Suma fl. 340.40

Doritorii de a compete la acest post au de a si asterne subsemnatului suplicile lor, in termenul mai sus aratat, instruite conform statutului organic si a regulamentului pentru parochii.

In contelegere cu comitetul parochial. Brad, in 24 Novembre 1885.

Vasilie Damian, protopresbiter.

Nr. 5578/1885 civ.

[1217] 2-3

Publicatiune.

Tribunalul din Elisabetopole aduce la cunosointa publica, ca asupra cererii proprietariului din Soimușul romanesc Prozman Iakab contra fostilor iobagi pentru proportiunea dreptului de carcimarit, se va tine tractare la 18 Ianuaru 1885 la fața locului in cancelaria comu

nală din Soimușul român. La această sunt invitați toți cei interesați sub urmările de pedeapsă prescise în §. 15 din ordinaținea pentru regularizarea de posesiune. Din ședința tribunalului din Elisabetopole ținută în 7 Decembre, 1885.

Nagy Lajos, president.

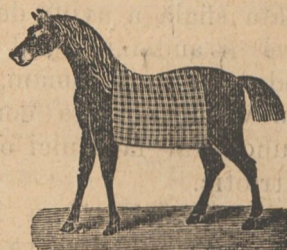
Rozgonyi, notar.

Anunț!

Prin intervenția plenipotențiatului ces. reg. al Austro-Ungariei în Belgrad, s'a împedecat deocamdată războiul dintre sârbi și bulgari; și astfel me simt necesitat a vinde marele meu magazin de

Învălitoare pentru cai,

îngrămădite în marele meu deposit cu scop de a afla un deșeu în război, cari sunt în lungime de 185 cm., ear în lățime de 115 cm., țesute des, dintr'o stofă de lână foarte groasă, fiind astfel acomodate și pentru cuverte de pat; — trebuie să le vând cu ori ce preț și es. pedez:

O bucată cu 1 fl. 55 cr. pe lângă rambursă.

Învălitoare pentru birje

cu fundamentul galben deschis și borduri negre și roșii, lungi de 180 cm., și late de 115, o bucată cu fl. 2.50, pân' ce nu mi se va găta provisiunea.

Cele ce nu convin se reprimesc fără nici o rezervă. A se adresa la

Orient-Export-Bureau Wiena, Favoriten.

Atestat! Cătră onoratul: Orient-Export-Bureau!

Trimiteți ne îndată încă 36 de bucăți din învălitoarele trimise, pe lângă rambursă de tren. Pusza Zichidorf, Societatea economică olandeză.

Telegramă! Orient-Export-Bureau! Trimiteți mi îndată încă 14 bucăți din învălitoarele trimise. Conte Aponyi, Nagy Aponyi. [1212] 2-3

Advertisement for 'MANTAUE DE ÎNVĒLIT' (wool blankets) for ladies, featuring a central image of a woman and text describing the quality and availability of the goods.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Novembre 1885.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types (omnibus, accelerated), and departure/arrival times for various stations.

Nota: Numerele cele grase inseamnă oarele de noapte.